

Nationaal Coördinator Groningen

Rapportage eerste kwartaal 2016

Nationaal Coördinator Groningen

Datum: 17-05-2016

Status: Definitief

INHOUD

Leeswijzer	pag. 3
Inleiding	pag. 4
1. Schade herstel	pag. 5
2. Gebiedsgericht werken en versterken	pag. 7
3. Instrumentarium	pag. 11
4. Maatschappelijke en Bestuurlijke Stuurgroep	pag. 14
5. Kansrijk	pag. 17
6. Onderzoeken	pag. 23

Leeswijzer

Voor u ligt de kwartaalrapportage van het eerste kwartaal 2016 van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Dit is de eerste kwartaalrapportage en deze geeft u zowel een kwantitatief als een kwalitatief overzicht van de activiteiten van de NCG.

De rapportage geeft u allereerst een cijfermatig inzicht. Het gaat daarbij om aantallen afgehandelde reguliere schadegevallen. Ook treft u informatie aan over de aantallen uitgevoerde versterkingen, het aantal complexe gevallen en aantallen die door de Commissie Bijzondere Situaties worden behandeld.

Vervolgens wordt aandacht gegeven aan het Gebiedsgericht werken en het versterken. Na een beschrijving van de stand van zaken van de verschillende instrumenten, volgt een uiteenzetting van de rol en bijdragen van de Maatschappelijke en de Bestuurlijke Stuurgroepen.

Na een activiteitenoverzicht per thema (Kansrijk) volgt als afsluiting een stand van zaken van de in het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen genoemde onderzoeken

Inleiding

Op 18 december jl. is het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen door rijk, provincie en gemeenten vastgesteld. Veel van de daarin genoemde acties en initiatieven moeten nader worden uitgewerkt.

De behandeling van complexe schadegevallen is per 1 januari over gegaan van het CVW/NAM naar de NCG. Het schadeproces is ingericht en de arbiters zijn inmiddels van start. De aanpassing van het schadeprotocol wordt stapsgewijs aangepakt.

In samenspraak met inwoners en gemeenten zijn de inspecties en de engineering van de eerste 1.500 woningen gestart. In de afgelopen maanden hebben hierover informatiebijeenkomsten voor bewoners plaatsgevonden. Ook vindt overleg plaats over de volgende fase van de versterking van de corporatiewoningen. De Versterkingspunten in Loppersum, 't Zandt, Overschild, Ten Post en Appingedam zijn inmiddels ingericht.

Het onderwijsprogramma is door gemeenten en schoolbesturen nader uitgewerkt.

Een pilot voor de koopregeling is opgezet en van start gegaan.

Het leefbaarheidsprogramma is volop in uitvoering en gezamenlijk met alle betrokken organisaties hebben hierover informatieavonden plaats gevonden. De invulling van "kansrijk" wordt daarmee herkenbaar.

Onderzoeken vinden plaats naar bijvoorbeeld de oorzaken van de schades of het veiligheidsbeleid voor de industrie. Ook is de RUG in opdracht van de NCG gestart met een onderzoek naar de effecten van aardbevingen op de gezondheid, de eerste resultaten zijn op 29 april gepresenteerd.

Niet alleen het formuleren van het programma, maar ook de uitvoering is een gezamenlijke zaak van rijk, provincie, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Veel is in beweging en vraagt een inspanning van tal van partijen.

Deze rapportage laat zien wat er in beweging is en welke voortgang er geboekt wordt.

Daarmee wordt het gezamenlijke werk controleerbaar en is er transparantie, ook over de discussies die hiermee gepaard gaan.

Hans Alders,
Nationaal Coördinator Groningen

1. Schade herstel

In dit hoofdstuk treft u cijfermatige overzichten aan van respectievelijk regulier schade herstel, de versterkingen die zijn uitgevoerd en de aantallen complexe schadegevallen.

NAM is verplicht schade als gevolg van aardbevingen te compenseren. De procedure voor afhandeling van schade was tot 5 januari 2015 in handen van NAM. Vanaf 5 januari 2015 heeft het CVW de schadeafhandeling van NAM overgenomen. De NCG monitort de schadeafhandeling en heeft regulier overleg met NAM en CVW hierover. Daarnaast wordt periodiek het schadeprotocol herzien, zoals beschreven in het Meerjarenprogramma (MJP) Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen. Onderstaande tabellen schetsen het verloop van de schadeafhandelingsprocedure. Voor alle getallen geldt de periode van 4 januari tot 3 april. De formele doorlooptijd van de schadeafhandelingsprocedure is veertig weken. Dit kan betekenen dat als er in een bepaalde periode sprake is van veel schademeldingen, zich dit op een later tijdstip vertaalt in een hoog aantal schademeldingen die een bepaalde stap in het proces doorlopen. Dit verklaart ook waarom er meer rapportages verzonden zijn, dan dat er schademeldingen geweest zijn in het eerste kwartaal.

Tabel 1 en 2: aantallen aangaande reguliere schademeldingen

Reguliere schademeldingen in kwartaal 1 van 2016

Nieuwe meldingen in behandeling genomen	7.201
Schade expert ingepland	5.507
Bezoek schade expert	5.455
Rapportage verzonden	6.180
Akkoord bewoner	4.841
Contra expertises	2.157
Nog openstaande meldingen incl. overgenomen NAM cases	21.004

Totaal aantal reguliere schademeldingen (incl. overgenomen NAM cases) sinds oprichting CVW

Meldingen in behandeling genomen	41.712
Schade expert ingepland	37.446
Bezoek schade expert	37.063
Rapportage verzonden	36.409
Akkoord bewoner	23.907
Contra expertises	4.956
Nog openstaande meldingen	21.004

Tabel 3 en 4: aantallen aangaande versterkingen

Versterkingen in kwartaal 1 van 2016

Aantal afgeronde versterkingen	78
op norm ¹	54
niet op norm ²	24
Veiliggesteld ³	28
Veiliggestelde HRBE ⁴⁵	143

¹ Op norm houdt in dat de versterking is uitgevoerd volgens de Nederlandse PraktijkRichtlijn (NPR)

² Niet op norm betekent dat de versterking niet conform de NPR heeft plaatsgevonden; deze was destijds nog niet beschikbaar.

³ Veiligstellen houdt in dat de onveilige situatie is opgelost

Totaal aantal versterkingen sinds oprichting CVW

Aantal afgeronde versterkingen	405
Waarvan op norm	96
Waarvan niet op norm	309
Veiliggesteld	170
Veiliggestelde HRBE	792

Er zijn 122 rode knop procedures gestart (meldingen waarbij bewoners zich onveilig voelen). Hiervan zijn er 31 gegrond verklaard en is de "acuut onveilig situatie" veilig gesteld. Er zijn geen uitplaatsingen voorgekomen.

Cijfers aangaande complexe schades bij NCG en bijzondere situaties worden hieronder weergegeven.

Tabel 5: aantallen aangaande complexe schades

Complexe schades

Totaal aantal meldingen		74		
Totaal aantal zaken in voorbereiding		15	Percentage in voorbereiding	20%
Totaal aantal zaken in uitvoering		29	Percentage in uitvoering	39%
Totaal aantal zaken afgehandeld via:	Proces vlot getrokken	21	Tcbb: Technische commissie bodembeweging CBS: Commissie bijzondere situaties OR: Onafhankelijke Raadsman CVW: Centrum Veilig Wonen NCG: Nationaal Coördinator Groningen	
	Bemiddelingsvoorstel NCG	0		
	Verwijzing naar arbiter	1		
	Verwijzing naar Tcbb	0		
	Verwijzing naar CBS	3		
	Verwijzing naar OR	1		
	Monitoring CVW	3		
	Geen actie NCG	1		
Totaal afgehandelde zaken		30	Percentage afgehandeld	41%
Totaal		74		100%

Tabel 6: aantallen aangaande Commissie Bijzondere Situaties

Commissie Bijzondere Situaties

Aantal aanmeldingen:	13	Afgehandelde aanmeldingen:	3
		Nog openstaand:	10
Aantal opgekochte huizen eerste kwartaal			0
Aantal opgekochte huizen in tweede kwartaal tot 09-05-2016			3

⁴ De onveilige situatie is opgelost, hierbij is sprake van het daadwerkelijke vervangen van HRBE's (bv. schoorstenen)

⁵ HRBE's : Hoog Risico Bouw Elementen

Stand van zaken op 01-01-2016	
Totaal aantal aanmeldingen	156
In behandeling	25
Definitief afgehandeld	131

2. Gebiedsgericht werken en versterken

In het Meerjarenprogramma staat beschreven dat langs vier lijnen de versterking zal worden opgestart. Te weten van binnen naar buiten, te starten met de meest kwetsbare gebouwen, gebouwen waar veel mensen bijeenkomen en continuïteit van lopende projecten. In het Meerjarenprogramma zijn voor de eerste ronde vijf prioritaire gebieden aangewezen. Voor deze vijf gebieden zijn projectstaven aangetrokken, in elk gebied één (Loppersum, 't Zandt, Ten Post, Overschild en Opwierde-Zuid (Appingedam). De projectstaven bestaan uit een projectmanager, projectleider en bewonersbegeleiders. Zij zijn gehuisvest in de betreffende plaatsen in een zogenaamd Versterkingspunt. Dat is de plek waar de staf werkt en inwoners terecht kunnen als zij vragen hebben over bijvoorbeeld de inspectie van hun woning.

De projectmanagers hebben inmiddels hun projectgroepen ingericht en werken onder sturing van vier lokale stuurgroepen, voor iedere gemeente één (Loppersum en 't Zandt vallen beide onder Loppersum).

Voor fase één van ronde één van de aangewezen prioritaire gebieden is het inspectieprogramma vastgesteld. Het gaat hierbij om de inspectie en engineering (doorrekening) van bijna 1.500 woningen.

De selectie van de woningen is gebaseerd op het principe van het starten van de meest kwetsbare woningen, de rijwoningen van na 1960. Vanuit de gedachte van een gebiedsgerichte aanpak om maximaal te kunnen koppelen is bij de aanwijzing van de adressen gekozen voor stedenbouwkundige aaneengesloten eenheden. Het inspectieprogramma bevat daarom naast rijwoningen ook enkele tweekappers en vrijstaande woningen. De laatst genoemde categorieën zijn vanuit de risicobenadering niet direct als eerste nodig, maar resultaten geven wel een heel goed beeld over de omvang van de totale versterkingsopgave. De beschikbare risicoberekeningen zijn gebaseerd op theoretische inzichten. In de praktijk moet door inspecties, modelleren en doorrekenen blijken of de veronderstelling dat twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen sterker zijn dan de rijwoningen gestaafd worden.

Om de bewoners te informeren over dit inspectieprogramma zijn op 19 maart in alle vijf plaatsen informatiebijeenkomsten georganiseerd, ruim 1.000 inwoners hebben deze bijeenkomsten bezocht. Vervolgens zijn de inwoners van wie de woning in de eerste fase wordt geïnspecteerd uitgenodigd voor informatiebijeenkomsten in april en mei. Deze bijeenkomsten zijn goed bezocht.

Er zijn verschillende trajecten in voorbereiding, waaronder de planning van de inspecties/engineering en het inspectieprogramma voor thema's buiten de gebiedsgerichte aanpak, zoals scholen, zorg, agro, nieuwbouw, typologieën met verhoogd risico profiel en dergelijke.

1. Appingedam

Op 21 maart 2016 is het tijdelijke Versterkingspunt in Appingedam geopend, in het Stads kantoor van de gemeente Appingedam.

Op 1 mei is het definitieve Versterkingspunt geopend, in het kantoor van de voormalige karton-fabriek Eendracht. De ruimte is geschikt als werk- en vergaderplek en er kunnen (groepen) bewoners ontvangen worden.

Sinds de opening zijn een handjevol bewoners binnengelopen. Sommige bewoners zochten telefonisch contact, ook van buiten Appingedam overigens. Rond de informatieavond van 21 april is vooral contact via e-mail geweest met genodigden. Het was een zinvolle bijeenkomst waar bewoners van de wijk informatie kregen over de inspecties.

Er zijn inmiddels ongeveer dertig huisbezoeken afgelegd en binnenkort starten de eerste daadwerkelijke inspecties in de woningen. De gesprekken aan de keukentafel verlopen in een positieve sfeer, tot nu toe is er één bewoner die inspectie niet op prijs stelt.

2. Loppersum

De projectstaf van het Versterkingspunt in Loppersum is bijna compleet. Vanaf de opening per 19 maart maken elke dag enkele inwoners gebruik van de mogelijkheid om (uiteenlopende) vragen te stellen. Ook komen er via de telefoon en e-mail vragen binnen. In totaal zijn er ca. zestig klantcontacten geweest in de periode 19 maart-26 april.

In 2016 worden in Loppersum voor vier deelgebieden inspecties voor de versterkingsopgave uitgevoerd. Op 19 en 26 april is voor de eerste twee gebieden een informatiebijeenkomst georganiseerd voor inwoners van het betreffende deelgebied. De planning en intensieve inspecties zijn toegelicht. Beide avonden zijn in goede sfeer verlopen. Op 11 en 23 mei volgen de andere twee gebieden. Daarnaast worden de voorbereidingen getroffen voor het opzetten van de projectorganisatie in de deelgebieden met de verschillende betrokken partijen.

3. 't Zandt

Op 21 maart 2016 is het tijdelijk Versterkingspunt in 't Zandt geopend, in het dorps huis. De eerste weken zijn rustig verlopen en in goed contact met de bezoekers aan het dorps huis die even kwamen kijken. Op 4 mei is het definitieve Versterkingspunt geopend, in de pastorie woning aan de Hoofdstraat 56. De projectstaf is vanaf 2 mei compleet.

De eerste weken kwamen tussen de drie en zeven bewoners langs op het Versterkingspunt. In totaal zijn er ca. drieëntwintig klantcontacten geweest. De inwoners van de elf koopwoningen van het eerste cluster zijn bezocht, bij tien koopwoningen hebben keukentafelgesprekken plaatsgevonden.

In 2016 worden in 't Zandt voor 2 deelgebieden inspecties voor de versterkingsopgave uitgevoerd. Op 20 april is voor het eerste deelgebied een informatiebijeenkomst georganiseerd voor bewoners. De planning en uitgebreide inspecties zijn toegelicht. De eerste bijeenkomst is in goede sfeer verlopen. Op 17 mei volgt de bijeenkomst voor het andere gebied.

Naast de lokale stuurgroepen voor de bovenstaande gebieden zijn voor de verschillende gebiedenclusters cluster- en regionale stuurgroepen ingesteld:

De Marne, Eemsmond, Delfzijl, Appingedam en Loppersum (MEDAL)

Cluster Stuurgroep

Doel: Input leveren voor de actualisering van het Meerjarenprogramma

Frequentie: Eens in per kwartaal

Voorz. Burgemeester, secr. Gebiedscoördinator NCG, Burgemeester(s), Gemeentesecretaris(sen), directeur NCG

Binnen MEDAL wordt de combinatie gezocht met de stuurgroep die actief is voor het Woon- en Leefbaarheidsplan. Hierin zitten naast de gemeentelijke- en provinciale vertegenwoordigers ook vertegenwoordigers vanuit het onderwijs, zorg en de woningcorporaties

Lokale Stuurgroep

Doel: Het vaststellen van projectopdrachten en versterkingsplannen en de voortgang hiervan bewaken.

Frequentie: Eens per maand.

Voorz. Burgemeester, secr. gemeentelijk coördinator, wethouder(s), directeur NCG, Gebiedscoördinator NCG, projectmanager(s) gebied

4. Overschild

Op 9 mei zijn bewoners van 14 woningen uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst. Eind mei staan bij hen intensieve inspecties gepland. De inspectie is bepalend of versterking (aardbevingsbestendig maken) van de betreffende woning noodzakelijk is. Onderdeel van de gebiedsaanpak zijn ook 3 rijksmonumenten en een aantal agrarische projecten. Inmiddels zijn vijftien huisbezoeken afgelegd, deze hebben geresulteerd in het feit dat vijf woningen intensief zullen worden geïnspecteerd en dat de (voor de eerste fase) resterende tien woningen zullen worden gevalideerd.

Voor **Hoogezand-Sappemeer, Slochteren en Menterwolde (HSSM)** zijn voor de verschillende gebiedenclusters cluster- en regionale stuurgroepen ingesteld:

Cluster Stuurgroep

Doel: Input leveren voor de actualisering van het Meerjarenprogramma

Frequentie: Eens in de twee maanden

Voorz. Burgemeester, secr. Gebiedscoördinator NCG, Burgemeester(s), Gemeentesecretaris(sen), wethouder(s), directeur NCG, projectmanager(s) gebied (facultatief)

Lokale Stuurgroep

Doel: Het vaststellen van projectopdrachten en versterkingsplannen en de voortgang hiervan bewaken.

Frequentie: Eens per maand.

Burgemeester, wethouder, directeur en coördinator aardbevingsdossier (allen gemeente Slochteren) en directeur NCG, Gebiedscoördinator NCG

5. Ten Post

Op 21 maart heeft het team Ten Post haar intrek genomen in een tijdelijk Versterkingspunt in het dorps huis. In de eerste twee weken hebben acht bewoners het Versterkingspunt bezocht. Inmiddels is het projectteam verhuisd naar het permanente Versterkingspunt in de Lessenaar, de voormalige openbare basisschool. Met name via de telefoon en mail wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het stellen van vragen. Ongeveer 24 klantcontacten hebben er plaatsgevonden. De spontane inloop van bezoekers aan het Versterkingspunt in de Lessenaar is laag, ongeveer gemiddeld 1 per week. Ondertussen zijn de bewonersbegeleiders gestart met de huisbezoeken. In de Jan Zijlstraat zijn er tot nu toe 10 huisbezoeken afgelegd, aan de Fazanthof 15.

Voor **Bedum, Ten Boer, Winsum (BTW)** zijn voor de verschillende gebiedenclusters cluster- en regionale stuurgroepen ingesteld:

Cluster Stuurgroep

Doel: Input leveren voor de actualisering van het Meerjarenprogramma

Frequentie: Vijfmaal per jaar

Voorz. Burgemeester, secr. Gebiedscoördinator NCG, Burgemeester(s), Gemeentesecretaris(sen), directeur NCG

Lokale Stuurgroep

Doel: Het vaststellen van projectopdrachten en versterkingsplannen en de voortgang hiervan bewaken.

Frequentie: Eens per twee weken

Voorz. Burgemeester, secr. Gemeentelijk coördinator, wethouder(s), directeur woningstichting Wierden & Borgen (fac.), directeur NCG, Gebiedscoördinator NCG, projectmanager(s) gebied

Voor de volledigheid ziet de Cluster Stuurgroep voor Groningen (stad) er tenslotte als volgt uit:

Groningen (stad)Cluster Stuurgroep

Doel: Overleggen met de NCG over de onderdelen van het MJP welke specifiek betrekking hebben op stad Groningen

Frequentie: Vier keer per jaar.

Voorz. Burgemeester, secr. gemeentelijk coördinator, wethouder voor Ruimtelijke Ordening, Nationaal Coördinator Groningen, directeur gemeente.

Versterken en verduurzamen woningen

In het eerste kwartaal van 2016 is door woningcorporaties en CVW verder gewerkt aan de versterking en verduurzaming van de pilot van de eerste 150 van de 1650 huurwoningen waarover een overeenkomst is tussen corporaties en NAM. In januari is een tussenevaluatie gehouden over de versterking en verduurzaming van de eerste 23 woningen. Lessen uit deze tussenevaluatie worden meegenomen in het vervolg. De NCG heeft regelmatig gesprekken met betrokkenen over de voortgang van deze pilot. Vanuit de NCG is aan woningcorporaties en NAM gevraagd om de ongeveer 370 woningen die in de pilot 1B zijn opgenomen en die gelokaliseerd zijn in de eerste vijf prioritaire versterkingsgebieden, te versterken en te verduurzamen zoals de eerste 150 woningen. NAM en corporaties zijn hierover in gesprek.

Voor **hoogbouw** wordt momenteel overleg gevoerd tussen NCG en de gemeenten Delfzijl, Hoogezand-Sappemeer en Groningen om een inspectie- en versterkingsaanpak voor deze categorie bebouwing te ontwikkelen. Op verzoek van SodM en in lijn met antwoorden op vragen van leden van de Tweede Kamer over het MJP zal ook Bedum worden meegenomen in dit inspectieprogramma.

Onderdendam:

Door de heroriëntatie aangaande de aanpak van de versterking en de focus die daarbij is gelegd op de prioritaire gebieden, wordt binnenkort op basis van de gewijzigde omstandigheden een aanpak gepresenteerd voor de pilot in Onderdendam.

3. Instrumentarium

1. Pilot Koopinstrument/knelpuntgerichte benadering + moeizame verkoop

In het eerste kwartaal van 2016 heeft NCG uitgangspunten voor een pilot uitgewerkt. De NCG is op 1 mei 2016 gestart met het inzetten van het pilot koopinstrument. In deze eerste fase, die wordt uitgevoerd als proef, kunnen ongeveer 50 woningen worden aangekocht die langdurig te koop staan. Het koopinstrument biedt in specifieke omstandigheden ondersteuning. De woning moet **minimaal één jaar te koop** staan en daarbij wordt gekeken naar **sociaal-economische en sociaal-maatschappelijke factoren**. De categorieën voor aanmelding zijn: familieomstandigheden, werk elders en wil kleiner wonen. De NAM heeft 10 miljoen euro voor beschikbaar gesteld voor de proef. De proef is gericht op de kern van het aardbevingsgebied (0,2 PGA contour) vanwege de specifieke aardbevingsproblematiek.

Wanneer er meer aanmeldingen zijn dan er aan budget beschikbaar is vindt er een selectie plaats. Dit zal worden gedaan op basis van 75% loten en 25% discretionaire bevoegdheid aan de NCG. De NCG laat zich hierbij bijstaan door een adviescommissie, die bestaat uit de burgemeester van de gemeente Slochteren, dhr. Tebbens Toringa, makelaar uit het gebied en dhr. Dieterman, voormalig corporatiebestuurder

De aankoop zal zijn tegen 95% van de taxatieprijs. De taxatie zal worden ingevuld door 2 taxateurs, één vanuit de NCG en één vanuit de bewoner. Deze krijgen de gezamenlijke opdracht om tot één taxatierapport te komen. Er worden hiervoor wel eisen gesteld aan de taxateur. Dit

moet een gecertificeerde makelaar zijn, werkzaam in het gebied en aangesloten bij een brancheorganisatie met tuchtrecht kantoorhoudend in de regio. De waardedatingsregeling loopt daarbij gelijk op met het koopinstrument. De taxatie voor het koopinstrument is gelijk ook de taxatie voor vaststelling van de waardevermindering van de NAM. Een voorbeeld; de woning wordt getaxeerd op 100, dan is de aankoop 95. De waardedaling wordt op 97 bepaald. Dan krijgt de verkoper $95 + 2$.

Om het beschikbare budget zo goed mogelijk en gelijkwaardig in te vullen is het voorstel dat 2/3 van het beschikbare budget gebruikt zal worden voor woningen tot €200.000 (2/3 van de woningen in het gebied hebben een waarde tot €200.000). En 1/3 van het budget is daarmee voor woningen boven de €200.000. Gelijk aan de Moerdijkregeling is het voorstel dat het na de koopovereenkomst zes maanden duurt tot de daadwerkelijke levering. Met de koopovereenkomst is de druk van onverkoopbaarheid er voor de eigenaar bewoner af en heeft deze nog zes maanden om de woning regulier op de markt te verkopen. Met deze proef kan ervaring worden opgedaan bij het opkopen van woningen. Daarbij zal worden gelet op bijvoorbeeld de effecten er zijn op de leefbaarheid in het gebied en de ontwikkeling van de woningmarkt.

Naast het koopinstrument geven de criteria van de nieuwe Commissie Bijzondere Situaties ruimte om in uiterste geval tot koop over te gaan.

2. Vastgoedgerichte koop peildatum

Dit instrument is in ontwikkeling. In bepaalde situaties kan het zo zijn dat de kosten van de versterkingsopgave niet in verhouding staan tot de waarde van de woning. Aankoop van de woning kan hier eventueel aan de orde zijn. De uitwerking van de kaders van deze regeling kan starten na de afronding van de eerste ronde van het inspectieprogramma in de zomer van 2016.

3. Instrument ten behoeve van nieuwbouw

NAM is eigenaar van de bestaande nieuwbouwregeling en voert deze uit. NCG bekijkt met gemeenten, provincie en NAM hoe de bestaande nieuwbouwregeling van NAM het beste herijkt kan worden.

In het eerste kwartaal van 2016 zijn er 28 projecten voor de nieuwbouwregeling aangemeld, dit betreft in totaal 171 wooneenheden. Het budget voor de bestaande regeling van NAM bedraagt 50 miljoen Euro voor de gemeente Groningen en 20 miljoen Euro voor de regionale gemeenten. Sinds de start van de regeling zijn er 283 projecten aangemeld met in totaal 5239 eenheden. Er is inmiddels 9 miljoen euro toegekend aan de gemeente Groningen en 7,4 miljoen euro voor de regionale gemeenten (peildatum 1 april 2016). Actuele feiten en cijfers over de bestaande nieuwbouwregeling zijn te vinden op de website van de NAM <http://www.namplatform.nl/feiten-en-cijfers/feiten-en-cijfers-nieuwbouw.html#iframe-L2VtYmVkl2NvbXBvbmVudC8/aWQ9bmldXdb3V3>

4. Instrumentarium achterstallig onderhoud

In het eerste kwartaal van 2016 heeft NCG samen met NAM en de ministeries van Economische Zaken en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de uitgangspunten voor een pilot uitgewerkt. Na overeenstemming over de leningsvoorwaarden waaronder de leningen worden verstrekt, draagt NCG zorg voor de operationalisering van de pilot. Het streven is in de zomer de pilot te starten.

5. Voorziening rechtsbijstand

Uit gesprekken van de NCG met verzekeraars blijkt dat er mogelijkheden zijn voor aardbevingsgedupeerden om een rechtsbijstandverzekering af te sluiten voor toekomstige geschillen. Daarom richt de NCG vooralsnog geen voorziening voor rechtsbijstand in.

6. Instrument voor verduurzaming (voorheen waardevermeerderingsregeling)

In de Tweede Kamer is de motie Bosman aangenomen welke het kabinet oproept een vergelijkbaar vervolg te geven aan de waardevermeerdering. Met de stuurgroepen is besproken om de regeling aan te passen en daar waar mogelijk in combinatie met versterken en niet alleen gekoppeld aan schade. Dit om de duurzaamheidsmaatregelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Beantwoording van de motie Bosman zal plaatsvinden via de voorjaarsnota waarin ook gekeken wordt naar de financiële mogelijkheden hiervoor.

Voor de voormalige regeling waardevermeerdering is een budget van 124,6 miljoen Euro beschikbaar. Er zijn 23.352 aanvragen gehonoreerd voor een bedrag van 85.744.074 Euro. Dit is gemiddelde uitkering van 3671,80 Euro per aanvraag. Hiervan zijn ca. 1.650 aanvragen gerelateerd aan koop. De overige aanvragen zijn schade gerelateerd. Aangezien besloten is dat aanvragers op datum schademelding worden afgehandeld, is uitvraag gedaan om deze datum door te geven aan SNN. Het aantal mensen dat de datum van schademelding aan de aanvraag heeft toegevoegd was op 29 april jl. ca 70%. Het aantal mensen dat op 6 april jl. nog wacht op bericht betreft 14.105.

7. Geschillenregeling

In de Ministerraad van 8 april 2016 is het instellingsbesluit voor de arbiters aardbevingsschade goedgekeurd en op 29 april is dit besluit in de Staatscourant gepubliceerd. De Arbiters zijn per 1 mei ingesteld. Daarnaast is het reglement van de Arbiters Aardbevingsschade op 8 maart 2016 vastgesteld. Deze documenten vormen de formele basis van de Arbiters Aardbevingsschade. Het verbeteren van de schadeafhandeling is een van de centrale onderdelen van het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Een belangrijke stap daarin is de introductie van de Arbiters Aardbevingsschade. Als na de eerste inspectie en de contra-expertise nog geen overeenstemming is over het herstel van de schade, kan kosteloos de Arbiters worden ingeschakeld. De Arbiters beoordeelt de zaak ter plaatse, organiseert een zitting en doet een uitspraak waar het CVW en de NAM zich in beginsel aan verbinden. Is de eigenaar het na taxatie, contra-expertise en oordeel van de Arbiters niet eens is met het eindoordeel dan kan de zaak door de eigenaar worden voorgelegd aan de rechter. Meer informatie over de procedure en de aanmelding is vanaf 2 mei te vinden op de website: www.arbiteraardbevingsschade.nl

Op maandag 2 mei 2016 zijn vier Arbiters Aardbevingsschade gestart. Op 1 juni 2016 start de vijfde Arbiters Aardbevingsschade. Deze arbiters zijn allemaal oud-rechter en zijn voor deze functie voorgedragen door de voorzitter van de Raad voor de Rechtspraak. De arbiters zijn:

- de heer mr. J. van der Vinne,
- mevrouw mr. M.C.D. Boon-Niks,
- de heer mr. P. Schulting,
- de heer mr. P.J. van Steen,
- de heer mr. J. van der Hulst.

Inwoners die hun schade op of na 1 januari 2016 hebben gemeld bij CVW en die na de contra-expertise nog geen overeenstemming hebben bereikt met CVW over het herstel, kunnen zich via de website www.arbiteraardbevingsschade.nl aanmelden bij de Arbiters Aardbevingsschade. Ook complexe schadegevallen komen in aanmerking voor de Arbiters als de schadeprocedure inclusief contra-expertise is doorlopen.

8. Commissie Bijzondere Situaties

In het eerste kwartaal van 2016 is de ondersteuning van de tijdelijke Commissie Bijzondere Situaties ondergebracht bij de NCG. Om tot formele instelling van de nieuwe onafhankelijke Commissie Bijzondere Situaties over te gaan is in het eerste kwartaal de procedure richting Ministerraad gevolgd, waarbij in de ministerraad van 8 april het instellingsbesluit is goedgekeurd. De nieuwe Commissie Bijzondere Situaties wordt per 1 mei 2016 ingesteld. Het instellingsbesluit is op 29 april in de Staatscourant gepubliceerd. In tabel 6 op pagina 5 is opgenomen hoeveel gevallen de commissie in behandeling heeft genomen.

Woningbedrijf

De NCG bereidt een voorstel voor om een op te zetten regionaal woonbedrijf vorm te geven. Hierin worden alle vastgoed gerelateerde activiteiten, zoals het ontwikkelen van wisselwoningen of leerhuizen tot het opkopen, beheren, verhuren en/of slopen van panden ondergebracht.

Vergunningen

De inzet is om een doelmatig en snel proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) te ontwikkelen. De gemeenten hebben in hoofdlijnen een uitvoeringskader ontwikkeld en de NCG verzocht om de beschreven wijze van compliance management te ondersteunen en op te nemen in het meerjarenprogramma. Omdat een extra verdiepingsslag nodig is van het opgestelde document dat het Uniforme Uitvoeringskader voor VTH-taken beschrijft faciliteert de NCG de gemeenten om het uitvoeringskader verder uit te werken en een implementatievoorstel te doen. Hiertoe worden nadere afspraken gemaakt met CVW en gemeenten over onder andere de organisatievorm en de kwalitatieve en kwantitatieve vereisten daarvan. Er is een uitloop van de planning, maar deze heeft geen financiële consequenties voor het project tot gevolg.

Naast het compliance management zal de Stuurgroep ook worden gevraagd om voorstellen te doen inzake andere VTH-gerelateerde werkzaamheden waarbij gedacht moet worden aan handhavingsbeleid inzake Hoog Riscio Bouw Elementen en gebouwen waarvan zal blijken dat deze een hoger individueel risico kennen dan 10-4.

Stut-en-Steun, onafhankelijke hulp bij mijnbouwschade

In het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen is opgenomen dat er een onafhankelijk steunpunt komt voor bewoners uit het aardbevingsgebied. Dit steunpunt is opgezet door de Groninger Bodembeweging en het Gasberaad, onder begeleiding van een onafhankelijk kwartiermaker. De NCG heeft de totstandkoming praktisch gefaciliteerd en draagt er financieel aan bij. Het steunpunt draagt de naam 'Stut-en-Steun' met als pay-off 'onafhankelijke hulp bij mijnbouwschade'.

De werkzaamheden van het steunpunt bestaan uit het ondersteunen en doorverwijzen van bewoners met vragen over aardbevingsschade. Het steunpunt heeft dus een samenwerkingsrelatie met de NCG, de NAM en het CVW. Stut-en-Steun is sinds mei operationeel en opereert vanuit een pand aan de Spoorbaan in Appingedam.

4. Maatschappelijke en Bestuurlijke Stuurgroep

Sinds januari 2016 zijn de maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroep actief. Deze stuurgroepen adviseren de Nationaal Coördinator Groningen over (de uitvoering van) het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen. Deze stuurgroepen komen maandelijks bijeen; in het eerste kwartaal zijn de stuurgroepen dus elk vier keer bijeen gekomen. De stuurgroepen hebben de volgende samenstelling:

Leden Maatschappelijke Stuurgroep: technisch voorzitter, de Nationaal Coördinator Groningen, de Groninger Bodem Beweging, het Gasberaad (Groninger Dorpen, Natuur en Milieufederatie, LTO, VNO-NCW/MKB, woningcorporatie Wierden en Borgen, Libau, Vereniging Samenwerkende Bedrijven Eemsmond, Samenwerking Mijnbouwschade Groningen. De maatschappelijke stuurgroep is per april uitgebreid met vertegenwoordigers van werkgevers en vakbonden CNV en FNV.

Leden Bestuurlijke Stuurgroep: de Nationaal Coördinator Groningen (voorzitter), burgemeesters van de twaalf betrokken gemeenten, de verantwoordelijke gedeputeerde van de Provincie Groningen, Secretaris-Generaal van het Ministerie van Economische Zaken (coördinerend ministerie namens het Rijk).

De agenda's van beide stuurgroepen zijn, voor zover mogelijk, identiek. De vergaderingen van beide stuurgroepen vinden 'dakpansgewijs' plaats: eerst vindt de vergadering van de maatschappelijke stuurgroep plaats, daarna vindt (binnen een week) de vergadering van de bestuurlijke stuurgroep plaats. Op deze wijze kunnen de inzichten en adviezen van de maatschappelijke stuurgroep worden meegewogen in de bestuurlijke stuurgroep. De stuurgroepen hebben onder andere over de volgende onderwerpen geadviseerd:

Schade - Arbiters Aardbevingsschade

Het proces van schade afwikkeling door het CVW heeft in beide stuurgroepen continu aandacht. Het proces van schade-afwikkeling is aangevuld met de instelling van de 'Arbiters Aardbevingsschade' onder verantwoordelijkheid van de NCG. Op advies van beide stuurgroepen is de capaciteit van de Arbiters uitgebreid van twee naar vijf rechters. Tevens wordt momenteel, op advies van de stuurgroepen, gekeken naar mogelijkheden om ook complexe schadegevallen van voor 1 januari 2016 voor te leggen aan de arbiter.

Versterkingsopgave

Beide stuurgroepen zijn op de hoogte gehouden van de voortgang van het versterkingsproces (communicatie met inwoners, gebiedsbijeenkomsten, Versterkingspunten NCG, planning van inspecties en engineering, erfgoed, gebiedsversterkingsplannen).

Pilot opkoopregeling

Zowel de maatschappelijke als de bestuurlijke stuurgroep heeft een voorkeur voor een brede, algemene regeling uitgesproken: een regeling die onzekerheid wegneemt bij de inwoners van het aardbevingsgebied (ook bij de vele mensen die helemaal niet weg willen uit het gebied). De maatschappelijke stuurgroep adviseerde de pilot, in de voorgestelde vorm, niet uit te voeren. De bestuurlijke stuurgroep adviseerde de pilot wel uit te voeren, met daarbij aandacht voor een goede communicatie. De voortgang van pilot wordt besproken in beide stuurgroepen en de leereffecten worden daar beoordeeld.

Garantstellingsfonds achterstallig onderhoud

In beide stuurgroepen is de vormgeving van het fonds voor achterstallig onderhoud besproken. Op aangeven van beide stuurgroepen is er expliciet aandacht voor de werking van het fonds in de praktijk (kostenverdeling tussen de NAM en de eigenaar van de woning). De stuurgroepen gaven aan met het fonds te kiezen voor een praktische oplossing van problemen. De principiële discussie blijft overeind dat elders in Nederland eigenaren niet zo worden aangesproken op achterstallig onderhoud (door de bevingen worden woningeigenaren in het bevingsgebied gedwongen om achterstallig

onderhoud aan te pakken). De Groninger Bodembeweging heeft tegen het fonds geadviseerd vanwege dit principiële punt.

Actualisatie Meerjarenprogramma (MJP 2017-2021)

Het proces is net gestart. De maatschappelijke stuurgroep adviseerde de bevoegdheden in de uitvoering (NCG, gemeente, CVW, NAM) helder op te nemen in het geactualiseerde Meerjarenprogramma. Beide stuurgroepen adviseren nadrukkelijk de actualisatie te baseren op de opgedane ervaringen en de meeste recente inzichten- met name de ervaringen die zijn opgedaan met inspecties en gebiedsgericht werken. Beide stuurgroepen adviseren tevens het Meerjarenprogramma beperkt aan te passen en alleen op een aantal relevante onderdelen te herschrijven. De bestuurlijke stuurgroep vraagt daarbij aandacht voor een eenduidig en voorspelbaar proces: de rol en verantwoordelijkheden van de betrokken colleges, ministers, raden, staten en Tweede Kamer dienen helder te zijn. De NCG communiceert wat van de input van de veertien betrokken overheden, is meegenomen en wat niet. De gemeenten en provincie dienen maximaal betrokken te zijn bij het voortraject, voordat de actualisatie van het MJP wordt besproken in het Nationaal Bestuurlijk Overleg en vastgesteld door de minister van Economische Zaken.

Waardeverminderingregeling

De maatschappelijke stuurgroep heeft de NCG geadviseerd actief toezicht te houden op de uitvoering van deze regeling door de NAM.

Waardevermeerderingsregeling

De uitvoering van de huidige regeling is in beide stuurgroepen besproken en ook de nadrukkelijke wens om de regeling te continueren. Dit gesprek kan worden voortgezet als duidelijk is welk besluit het kabinet neemt naar aanleiding van de in de Tweede Kamer aangenomen motie Bosman.

Samenwerkingsafspraken NAM-EZ-NCG

De samenwerkingsafspraken zijn uitgebreid doorgesproken met zowel de maatschappelijke stuurgroep als de bestuurlijke stuurgroep. Door beide stuurgroepen is met name aandacht gevraagd voor de positie die NAM als wettelijk aansprakelijke partij voor schade.. De beide stuurgroepen zien liever dat NAM geheel uit beeld verdwijnt.

Nieuwbouwregeling

De bestuurlijke stuurgroep vraagt aandacht voor de werking van deze regeling in concrete praktijksituaties en de gewenste herijking.

Uitvoering Scholenprogramma

De bestuurlijke stuurgroep adviseert hiermee te starten, vooruitlopend op besluitvorming op rijksniveau.

Tegemoetkoming kosten gemeenten en provincie

Met ingang van 1 januari stelt de NCG in totaal € 4 miljoen beschikbaar voor de provincie en aardbevingsgemeenten. Bij de verdeling van middelen die is overeengekomen bepaalt in belangrijke mate de start van de gebiedsaanpak de omvang van de tegemoetkoming. De verdeling en tegemoetkoming wordt eind 2016 geëvalueerd.

2016

<i>gemeente</i>	<i>basis</i>	<i>gebiedsvisi</i>	<i>pilot Woco</i>	<i>TH/proj.</i>	<i>TH/proj. +</i>	<i>totaal</i>	<i>totaal</i>
Appingedam	1	2		0,5	1	4,5	€ 405.000
Bedum	1	0	1	0,5	0,5	3	€ 270.000
Delfzijl	1	1	1	0,5	0,5	4	€ 360.000
De Marne	1	0		0,5	0	1,5	€ 135.000
Eemsmond	1	1		0,5	0,5	3	€ 270.000
Groningen	1	0		0,5	0	1,5	€ 135.000
Hoogezand S	1	0		0,5	0	1,5	€ 135.000
Loppersum	1	6		0,5	2,5	10	€ 900.000
Menterwolde	1	0		0,5	0	1,5	€ 135.000
Slochteren	1	3		0,5	1	5,5	€ 495.000
Ten Boer	1	3		0,5	1	5,5	€ 495.000
Winsum	1	0		0,5	0	1,5	€ 135.000
Provincie	1					1	€ 90.000
totaal	13	16	2	6	7	44	€ 3.960.000

Definities

1fte per jaar 90.000

gebiedsvisie: gebiedsgerichtwerken, prioritaire gebieden 1e tranche 2fte, 2e tranche 1 fte in 2016

Pilot woco significante opgave buiten gebiedsgericht

TH/projecten Verdeling per gemeente naar rato: aantal woningen waar in 2016 ihkv versterking/inspectie plaatsvindt.

basis: 0,5

prioritaire gebieden 1e tranche 1, 2e tranche 0,5

pilot woco 0,5

Verder is in het eerste kwartaal ook gesproken over:

- Burgerloket (Stut en Steun)
- Onderzoeken van de RUG naar effecten van aardbevingen op de gezondheid, het woningmarktonderzoek van OTB en de validatie van het onderzoek van NAM o ver de oorzaak van schade aan de randen van het Groninger gasveld
- Hoog risico elementen (HBRE's)
- Vergunningen Toezicht Handhaving (VTH)
- Reacties van Raden, Staten en Tweede Kamer op het MJP 2016-2020
- Leefbaarheidsprogramma's

Deze onderwerpen worden elders in deze kwartaalrapportage toegelicht.

5. Kansrijk

Hieronder worden de activiteiten voor de verschillende thema's van het Meerjarenprogramma (MJP) Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen weergegeven. De volgorde uit het MJP wordt daarbij aangehouden.

Onderwijs

Het scholenprogramma was reeds gestart voordat de NCG werd ingesteld. 101 scholen zijn geïnspecteerd op HRBE's en maatregelplannen zijn opgesteld. Per gemeente worden plannen opgesteld waarin het aardbevingsbestendig maken van schoolgebouwen wordt gekoppeld aan de gevolgen van krimp en leerlingendaling en het toekomstbestendig maken van de gebouwen. De NCG is in gesprek met het kabinet over de financiering van het tekort van de gemeenten voor toekomstbestendige investeringen.

Het scholenprogramma is aangehaakt bij de gebiedsgerichte aanpak van de NCG. Het scholenprogramma omvat zowel de basisscholen als de VO en MBO scholen in de gemeenten Loppersum, Appingedam, Delfzijl, Bedum, Slochteren, Menterwolde, Hoogezand-Sappemeer, Eemsmond en Ten Boer.

Het scholenprogramma richt zich op het aardbevingsbestendig maken van 101 schoolgebouwen in 9 gemeenten in Groningen die te kampen hebben met de gevolgen van door gaswinning geïnduceerde aardbevingen. In combinatie met dit aardbevingsbestendig maken, worden tevens maatregelen meegenomen die bijdragen aan de toekomstbestendigheid van de onderwijshuisvesting in de regio. Het scholenprogramma is inmiddels vergevorderd in termen van besluitvorming op gemeenteniveau, maar in de definitieve besluitvorming zijn nog wat verschuivingen mogelijk. Van de 101 bestaande schoolgebouwen worden:

60 schoolgebouwen aan de onderwijsfunctie onttrokken

41 schoolgebouwen bouwkundig versterkt

29 nieuwe schoolgebouwen gerealiseerd (*brede scholen en integrale kindcentra*)

Op dit moment huizen er 109 scholen in deze 101 schoolgebouwen, welke ressorteren onder het bewind van 17 schoolbesturen. Na afronding van het scholenprogramma resteren 92 scholen in 66 schoolgebouwen. (*NB: In 4 gevallen komt een versterkt schoolgebouw samen met een nieuwe school in 1 vernieuwd schoolgebouw.*) Dat zijn 17 scholen en 35 schoolgebouwen minder dan heden ten dage.

Stuurgroep Onderwijs

Doel: Besluitvorming en sturing.

Frequentie: Eens per twee maanden.

Leden: Voorz. Wethouder onderwijs Loppersum. Wethouders op het gebied van onderwijs van de negen gemeenten en de NCG.

Gecombineerde stuurgroep Onderwijs

Doel: Informeren van de school besturen

Frequentie: Eens per twee maanden.

Leden: Voorz. Wethouder onderwijs Loppersum. Wethouders op het gebied van onderwijs van de negen gemeenten, de voorzitters van de twaalf schoolbesturen, afgevaardigde NAM en de NCG.

Zorg

Vanaf medio 2015 is gewerkt aan een serie inspecties van zorggebouwen. Deze inspecties zijn eind 2015 afgerond. Naast gebouwen is ook een aantal HRBE's geïnspecteerd. Op basis van deze inspecties is begin 2016 gestart met engineering om eventuele versterkingsmaatregelen te kunnen bepalen.

Op dit moment werkt de NCG samen met andere betrokken partijen aan een plan van aanpak voor de zorgsector. Er wordt een verbinding gezocht tussen de vastgoedopgave en de toekomstbestendigheid. Dit moet vervolgens gekoppeld worden aan de gebiedsgerichte aanpak.

Werkconferentie

Samen met Provincie Groningen en Menzis bereidt NCG een “werkconferentie Zorg” in de aardbevingsregio voor. De NCG wil kansrijk versterken, ook in de zorg – van instelling tot (t)huis. Het doel van de werkconferentie is om gezamenlijk de probleemstelling en ieders verantwoordelijkheid daarin scherp te krijgen. Daarnaast wordt een eerste stap gezet in een lokale toekomstverkenning voor zorg, als input voor een plan van aanpak.

Infrastructuur

Er is een Overlegplatform voor infrastructuur ingesteld waaraan alle infrabeheerders en betrokken organisaties deelnemen. Belangrijkste doel van het platform is informatievoorziening en kennisdeling. Het platform is inmiddels twee keer bijeen geweest. De NCG is in samenwerking met het platform en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een plan van aanpak aan het voorbereiden om tot een (kwalitatieve) risico-inventarisatie van de infrastructuur te komen. Uiteindelijk doel daarvan is om te komen tot uitgangspunten voor aardbevingsbestendige bouw en versterking van de infrastructuur in het gebied. Over een aantal concrete projecten vindt op dit moment al overleg plaats over evt. versterkingsmaatregelen.

Industrie

De NCG bevordert dat eenduidige en gedragen uitgangspunten en normen voor de beoordeling van aardbevingsbestendigheid van installaties en transportleidingen beschikbaar komen. De NCG bevordert dat – zo nodig - middelen beschikbaar komen voor bedrijven en bevoegde gezagen voor de extra inzet voor onderzoek en maatregelen.

Onderzoek vindt plaats bij de 28 BRZO-bedrijven in het aardbevingsgebied en bij 17 andere bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken. Bij 22 van deze 45 bedrijven is een kwalitatieve risicoanalyse (fase 1) uitgevoerd, en bij 18 andere loopt die momenteel. De toezichthouders bepalen binnenkort hoeveel tijd ze aan de BRZO-bedrijven zullen geven voor het afronden van de onderzoeken.

De stuurgroep Industrie vindt het wenselijk om de reikwijdte van het onderzoek uit te breiden met de buisleidingen tussen bedrijventerreinen en de resterende circa 300 bedrijven op de Groningse risicokaart (geen BRZO-bedrijven). Hiervoor komt een prioritering en een pragmatische aanpak waarbij vergelijkbare installaties, zoals bij LPG-stations, niet allemaal afzonderlijk onderzocht hoeven te worden.

Er zijn een aantal verbeteringen nodig in het kwantificeringsdeel van de methode (fase 2). Belangrijke input daarvoor wordt verwacht door uitwerking van de nog open staande aanbeveling van de commissie Meijdam over werken met een maatgevende aardbevingsbelasting. De uitwerking van de aanbeveling vindt momenteel plaats en zal in juli besproken worden in de stuurgroep. In het najaar neemt het kabinet een besluit over dit advies, en de NCG heeft interdepartementaal overleg gestart over de praktische uitwerking van de aanbeveling en de verbinding met de geldende toetsingskaders.

Stuurgroep Industrie

Doel: Op bestuurlijk niveau bespreken van de voortgang en aanpak van de onderzoeken en versterkende en mitigerende maatregelen bij de BRZO/BVEB-bedrijven in het aardbevingsgebied, toezicht en handhaving en maakt zo nodig afspraken over de aanpak of normering. De stuurgroep treedt niet in de plaats van bestaande verantwoordelijkheden

Frequentie: drie à vier keer per jaar

Leden: Nationaal Coördinator Groningen, burgemeester Delfzijl, gedeputeerde Milieu, provincie Groningen, beleidsdeskundige directie Regio, ministerie van EZ, wethouder Economie, gemeente Groningen, wethouder Hoogezand-Sappemeer, directeur Omgevingsdienst Groningen, burgemeester Groningen, voorzitter Veiligheidsregio Groningen, adviseurs NCG (2x), plv. directeur Veiligheid en risico's, ministerie van IenM.

Deltares, projectdirecteur Groningen Aardbevingen, NAM, locatiemanager Chemiepark Delfzijl, AkzoNobel, voorzitter Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta

Agrarische sector

Er worden momenteel voorbereidingen getroffen voor het uitvoeren van een pilot met drie agrarische objecten binnen het versterkingsprogramma in Overschild. Tijdens de pilot worden ook de koppelkansen zo veel mogelijk geïdentificeerd en verzilverd.

Ook buiten de prioritaire gebieden wordt gezamenlijk opgetrokken. LTO Noord en de NAM hebben samen een programma (Programma Groninger schuren en stallen (PGSS)) opgesteld om daarmee de gevolgen van de aardbevingen op de functionele agrarische bedrijven op duurzame wijze aan te pakken. Het gaat hier voornamelijk om schadeafhandeling met perspectief (aardbevingsbestendiger nieuwbouw van bedrijfsgebouwen) met daarbij het voorkomen van vervolgschade aan de vaak oude(re) bedrijfsgebouwen. NCG is in overleg met LTO Noord en NAM om middels dit programma de sector een duurzame impuls mee te geven met betrekking tot duurzaamheid, landschap en cultuurhistorie.

Bestuurlijk overleg

Doel: informeren over de ontwikkelingen, tevens vindt bestuurlijke besluitvorming plaats

Frequentie: Op basis van behoefte

Leden: Bestuurder(s) LTO-Noord, NCG.

Energietransitie

Er worden op dit moment verkenningen uitgevoerd om te komen tot een menukaart met waardevermeerderingsopties voor bewoners. De doelstelling is dat deze menukaart na de zomer opgeleverd kan worden. Er is een stuurgroep energietransitie ingesteld. Een overleg over de lokale energietransitie loopt. De verkenningsgesprekken met EZ over de wisselwerking tussen salderen en een verlaagd tarief energiebelasting zijn opgestart.

Bestuurlijk overleg Energietransitie

Doel: Gesprek aan tafel, het betrekken bij het proces en het oplijnen van organisaties/instrumenten, voorbereiding /betrokkenheid nieuw MJP

Frequentie: Op basis van behoefte

Leden: Voorz. wordt nog bepaald, secr. NCG, provincie Groningen, MinEZ, MinBZK, NAM, gemeenten, NCG.

Economie

Er is een verkenning gestart om tot een instelling van een bedrijvenloket te komen. Hierbij wordt duidelijk dat bedrijven vooral aandacht vragen voor een zorgvuldige afhandeling van hun (in sommige gevallen complexe) schade. Een bedrijvenloket dat hen hierbij bijstaat is daar ondersteunend aan. Op korte termijn volgt een voorstel voor een programma van eisen en daarop volgend de implementatie. Er is een stuurgroep economie ingesteld die in maart voor het eerst bij elkaar is gekomen om de prioriteiten in beeld te brengen.

Er zijn afspraken gemaakt tussen UWV, CVW en Bouwend Nederland met betrekking tot *social return on investment*. Dit houdt in dat het CVW van haar opdrachtnemers vraagt minimaal twee procent van de totale aanbestedingssom te besteden aan inzet of opleiding van werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit bevordert dat ook deze doelgroepen in de regio zoveel mogelijk profiteren van de versterkingsopgave.

Stuurgroep Economie

Doel: De Stuurgroep is bedoeld om de economische kansen in de regio naar boven te halen en om samen met de relevante partijen deze focus en dit eigenaarschap te bevorderen door op zo concreet mogelijk niveau afspraken te maken.

Frequentie: Uitgangspunt is dat de stuurgroep tijdelijk is, om prioriteiten te formuleren en daar een aanpak voor te definiëren. Ambitie daarbij is dat de stuurgroep de eerste twee, max drie kwartalen operationeel is, en in die periode naar verwachting 3-4 keer bij elkaar zal komen, om zo in een aantal stappen van prioriteiten naar keuzes/focus/eigenaarschap/actie te komen.

Leden: Voorz. Gedeputeerde, Nationaal Coördinator, secr. NCG, burgemeester (namens G11), wethouder gemeente Groningen, vertegenwoordiger Min. van EZ, vertegenwoordigers van: SBE, NOM, FNV, CNV, RuG, Hanzehogeschool, UWV Werkbedrijf/Arbeidsmarktregio, VNO-NCW/MKB, Rabobank (Noord-Groningen), Groningen Seaports, Economic Board, LTO Noord, Energy Valley, Bouwend Nederland (regio Noord)

Leefbaarheid

De overname van de leefbaarheidsprogramma's van de dialoogtafel door de NCG is vastgelegd met de vaststelling van het MJP (december 2015). Op 21 maart jl. heeft de NCG ingestemd met de notitie leefbaarheidsprogramma NCG, waarin de afspraken over de ingezette koers en eventuele koerswijzigingen nader zijn uitgewerkt.

Hierbij zijn de volgende algemene uitgangspunten geformuleerd:

- De overdracht van de Dialoogtafel naar de NCG moet tot geen of zo weinig mogelijk vertraging of uitstel van plannen leiden. Het MJP moet geen breuklijn zijn. De focus moet op de inhoud blijven in plaats van opnieuw op het proces.
- Het bouwen aan vertrouwen moet voortgezet worden. De NCG wil daarom aansluiten bij de energie van het gebied en aansluiten bij lopende projecten. Daar waar mogelijk continuïteit houden in besluitvormingsstructuren en reeds vastgestelde uitvoeringsplannen hanteren.
- Wel wil de NCG zoveel mogelijk samenhang aanbrengen tussen het leefbaarheidsprogramma en de gebiedsgerichte aanpak/prioritaire gebieden zoals vastgesteld in het MJP.
- De NCG wil zo snel mogelijk een knoop doorhakken en duidelijkheid bieden over de verdeling van rollen, verantwoordelijkheden en inhoud. Binnen het leefbaarheidsprogramma, maar ook binnen de hieraan gerelateerde onderdelen van het MJP (zoals de gebiedsgerichte aanpak).

De vertaling van deze algemene uitgangspunten naar de verschillende programmapunten is vermeld in de leefbaarheidsnotitie zoals ingebracht in de maatschappelijke stuurgroep van 03-03-2016 en de bestuurlijke stuurgroep van 07-03-2016.

Programma	Kartrekker	Financiën
SPOOR 1: GEMEENTEN		
Regie: Nationaal Coördinator Groningen		
Herstructurering leefbaarheid	Gemeenten	€ 15 mln.
SPOOR 2: REGIO: MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES		
Regie: Nationaal Coördinator Groningen		
Breedband voor heel Groningen	Economic Board	€ 5 mln.
Lokale energietransitie	Provincie Groningen	€ 5 mln.
Dorpsvisies en landschap	Landschapsbeheer Groningen	€ 2,5 mln.
<i>Nog niet gelabeld</i>		€ 2,5 mln.
Regie: NAM		
Elk dorp een duurzaam dak (EEDDD)	Groninger Dorpen	€ 5 mln.
Herbestemming Cultureel Erfgoed	Libau	€ 5 mln.
SPOOR 3: INWONERS		
Regie: Nationaal Coördinator Groningen		
Loket leefbaarheid	Groninger Dorpen	€ 5 mln.

De leefbaarheidsprogramma's van de NAM blijven onder regie van de NAM, maar samenwerking wordt gezocht door gebruik te maken van een gezamenlijke stuurgroep, kartrekkeroverleg en een gezamenlijke communicatiestrategie onder de vlag Kansrijk Groningen. De leefbaarheidsprogramma's hebben hierbij de handen ineen geslagen. De NCG heeft hierbij vooral een regisserende en faciliterende rol.

De NCG heeft in maart 2016 samen met betrokken partijen in negen gemeenten in het aardbevingsgebied informatieavonden georganiseerd over de leefbaarheidsprogramma's van het Meerjarenprogramma. Dit gaat om vijf leefbaarheidsprogramma's waar de NCG de regie over heeft (voorheen van de Dialoogtafel) en drie leefbaarheidsprogramma's van de NAM. De avonden waren goed bezocht met een gemiddelde opkomst van circa vijftig personen en verliepen in positieve sfeer. De opbrengst van de avonden is goed. De projectleiders van de programma's geven aan dat er veel vervolgspraken zijn gemaakt en dat de ingediende aanvragen voor ondersteuning momenteel duidelijk hoger zijn.

Stuurgroep Leefbaarheid

Doel: Advies geven aan de NCG over het leefbaarheidsprogramma. De NAM gebruikt de stuurgroep als toets voor draagvlak voor haar eigen programma's.

Frequentie: Eens in de zes weken.

Leden: Voorz. NCG, secr. NCG, gedeputeerde leefbaarheid, de burgemeester van Appingedam, een vertegenwoordiger Veiligheidsregio, voorz. Groninger Dorpen, directeur NMF, vertegenwoordiger LTO, projectdirecteur NAM, vertegenwoordiger Groninger Bodem Beweging.

Cultureel Erfgoed

In het eerste kwartaal is een bijeenkomst georganiseerd door de NCG met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), het ministerie van OCW en de relevante overheden (gemeenten en provincie) om tot een goede afstemming te komen over de inzet van instrumenten, de benodigde acties, de rolverdeling en de financiering.

In de Stuurgroep en Taskforce “Monumenten en Aardschokken” komen elke zes weken alle stakeholders bij elkaar. Het monumentenprotocol bij schade “Handreiking herstel voor Monumenteigenaren” is door deze stuurgroep en taskforce ontwikkeld en de Dialoogtafel heeft deze vastgesteld. Probleem is dat dit protocol nog niet consequent wordt gevolgd. Een dergelijk protocol wordt ook opgesteld voor de versterkingsmaatregelen. Daarnaast worden beleidsregels uitgewerkt voor HRBE-trajecten.

De NCG heeft een faciliterende rol gespeeld in het duidelijk krijgen van de benodigde afwegingskaders.

- Het eerste betreft het in kaart brengen van nog niet vastgesteld en daarmee nog niet beschermd erfgoed. De inventarisatie en de waardenstelling van het erfgoed is gebiedsgericht opgepakt. Een concept cultuurhistorische waardenstelling per gemeente wordt eind derde kwartaal verwacht. De beeldbepalende panden worden aangewezen teneinde een daarop afgestemd beleid te kunnen formuleren. Het doel is om te voorkomen dat bij de afweging sloop-nieuwbouw te snel beeldbepalende gebouwen verloren gaan.
- Het tweede kader gaat over hoe met de versterkingsopgave van monumenten moet worden omgegaan.

Het erfgoedloket moet nog worden opgericht. NCG is bezig met een inrichtingsplan van zowel erfgoedloket als erfgoedteam. Streven is om rond eind tweede kwartaal 2016 duidelijkheid te hebben over de taakverdeling van verschillende partijen in zowel erfgoedloket als erfgoedteam.

Stuurgroep Cultureel Erfgoed

Doel: Beleidsmatige vertaalslag van praktische problemen op het terrein van cultureel erfgoed.

Frequentie: Eens in de acht weken.

Leden: Vertegenwoordiger DEAL-gemeenten, vertegenwoordiger Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, vertegenwoordiger Min. van OCW, vertegenwoordiger Provincie, vertegenwoordiger NAM, vertegenwoordiger Libau, vertegenwoordiger NCG (vanuit team B&P), vertegenwoordiger Min. van EZ (agenda-lid)

6. Onderzoeken

Hieronder volgt de stand van zaken van de onderzoeken zoals deze door de NCG in het Meerjarenprogramma zijn aangekondigd.

1. Gronings perspectief

In opdracht van de Nationaal Coördinator Groningen onderzoekt de Rijksuniversiteit Groningen welke invloed de aardbevingen hebben op de gezondheid, de veiligheidsperceptie en het perspectief op de toekomst van de Groningers. Het onderzoek ‘Gronings Perspectief’ loopt tot eind 2017. De eerste resultaten zijn op vrijdag 29 april 2016 gepresenteerd in een tussenrapport. Uit het onderzoek blijkt onder andere dat 86% tevreden of zeer tevreden is met de buurt of het dorp waar men woont. Er is een sterke verbondenheid met het eigen gebied. Echter uit het onderzoek blijkt ook dat een deel van mensen die meervoudige schade heeft, vaker met fysieke en psychische klachten kampt dan Groningers zónder schade. Voor alle informatie, zie www.groningsperspectief.nl.

Begeleidingscommissie

De begeleidingscommissie voor dit onderzoek bestaat uit vertegenwoordigers de volgende partijen: Groninger Bodem Beweging; Vereniging Groninger Dorpen; Nationaal Coördinator Groningen; Provincie Groningen; Groninger gemeenten; Kernteam Aardbevingen gemeente Groningen; GGD Groningen; Veiligheidsregio Groningen; adjunct-hoogleraar van het Interdisciplinair Centrum voor Psychopathologie en Emotie regulatie, Universitair Medisch Centrum Groningen; hoogleraar Psychometrische en statistische technieken, Rijksuniversiteit Groningen.

Aanpak NCG

In de aanpak van de NCG staan het verbeteren van schadeherstel en het versterken van woningen voorop. Het is van belang dat mensen zich veilig kunnen voelen in hun eigen huis, hun thuis. Samen met gemeenten is de Nationaal Coördinator Groningen gestart met inspecties van woningen in vijf plaatsen, (Loppersum, 't Zandt, Ten Post, Overschild en een deel van Appingedam). In de Versterkingspunten en aan de keukentafel bij mensen thuis worden veel gesprekken gevoerd over de inspecties en de aanpak van de versterking van de huizen. De bewonersbegeleiders en de medewerkers voor complexe schade van de NCG zijn een belangrijk aanspreekpunt voor de inwoners. De uitkomsten van het onderzoek zal met hen worden besproken, zodat ook zij alert kunnen zijn op de signalen en gezondheidsklachten van inwoners. Bij gezondheidsklachten kunnen ook zij inwoners adviseren om contact op te nemen met de huisarts of de sociale teams van gemeenten.

2. Validatie Arcadis onderzoek

Fase 1 van de validatie van het Arcadis onderzoek naar schade 'Buiten de contour' is vorige week van start gegaan. Fase 1 richt zich op de door Arcadis, in het kader van het onderzoek gehanteerde methodologie. Hierbij gaat het om een bureaustudie waarbij de onderzoeksmethodologie, doelstellingen, aanpak van het onderzoek, gehanteerde aannames, veronderstellingen en uitgangspunten, theoretisch en conceptueel kader, gebruikte normen en richtlijnen, etc. worden getoetst. TU Delft verricht het onderzoek. De doorlooptijd van de eerste fase is ongeveer 8 weken. Dat betekent dat de resultaten eind juni/begin juli bekend zijn. Op basis van de resultaten van deze eerste fase wordt besloten welke stappen in fase 2 gezet worden. Hierover bent u in het overleg van maart geïnformeerd.

Begeleidingscommissie

De begeleidingscommissie voor dit onderzoek bestaat uit twee vertegenwoordigers van zowel de Bestuurlijke als de Maatschappelijke Stuurgroep en uit vertegenwoordigers van de NCG.

3. Hoge frequentie schade aan de randen van het aardbevingsgebied

Dit onderzoek wordt opgepakt zodra de resultaten van de eerste fase validatie (zie onder 2. Validatie Arcadis onderzoek) bekend zijn. Voorbereidingen worden nu getroffen om hier ook daadwerkelijk in juli mee te kunnen beginnen. Dit onderzoek wordt een onderdeel van de validatie als de methodologie van Arcadis geen stand houdt in Fase 1. Als de methodologie wel stand houdt, wordt het onderzoek parallel uitgevoerd.

4. Industrie

Werkzaamheden Deltares en TNO

Deltares en TNO hebben een methode ontwikkeld waarmee de aardbevingsbestendigheid van industriële installaties beoordeeld kan worden. Bij o.m. de BRZO-bedrijven in het aardbevingsgebied wordt de methode toegepast (op kosten van de NAM). De reviews van de plannen van aanpak en van de uitgevoerde onderzoeken worden gedaan door Deltares en TNO, die tevens werken aan doorontwikkeling van de methode. Ook doen ze aanvullend onderzoek naar bv. het verwekingsrisico, om aannames daarover te kunnen vervangen door een realistische inschatting.

Werkgroep maatgevende aardbevingsbelasting

Een knelpunt in de methode is de grote hoeveelheid complex rekenwerk die vereist is, en betekent bovendien dat er geijkt wordt aan onwaarschijnlijk hoge aardbevingssterktes. Om die reden en om sneller tot een betrouwbaar inzicht te komen wordt momenteel een nog open staande aanbeveling van de commissie Meijdam uitgewerkt. Deze aanbeveling wordt momenteel uitgewerkt door een werkgroep die enkele leden van de voormalige commissie bevat naast deskundigen van o.a. KNMI en TUD. Het advies van de werkgroep zal in overleg met het ministerie van IenM worden getoetst aan de BRZO-regelgeving. Het omgaan met die nieuwe inzichten komt ter sprake in de volgende stuurgroep Industrie op 14 juli.

5. CBS woningmarktonderzoek

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft op 4 april 2016 het tweede rapport van het onderzoek naar de ontwikkelingen op de woningmarkt in het aardbevingsgebied aan de Nationaal Coördinator Groningen gepresenteerd. Daaruit blijkt dat de woningmarkt in het aardbevingsgebied in Groningen zich tussen de zomer van 2012 en eind 2015 ongunstiger ontwikkelde dan een vergelijkbaar gebied in de omgeving. Woningen zijn minder makkelijk te verkopen en het recente herstel op de nationale woningmarkt drong later in het bevingsgebied door. In september zal een derde rapport van het CBS volgen.

Bij het CBS onderzoek is een notitie gevoegd met een toelichting op de verschillen en de oorzaken van de verschillen tussen het CBS onderzoek en het onderzoek van de RUG over de prijsontwikkeling van koopwoningen in het aardbevingsgebied. De conclusies die in beide onderzoeken zijn gepresenteerd komen namelijk niet op alle punten overeen. Voor het rapport en de notitie, zie:

<http://www.nationaalcoördinatorgroningen.nl/documenten/rapporten/2016/april/4/bijlage-bij-woningmarktonderzoek-cbs-april-2016>

Begeleidingscommissie

De NCG begeleidt dit onderzoek.

6. NPR gebouwen

Er vindt overleg plaats met de betrokken partijen om hierin een stap te maken. NEN zal nog worden gevraagd om een offerte uit te brengen voor het vervolgtraject.

7. Meetinstrumenten

De aanpak voor een onderzoek naar een onafhankelijk meetsysteem is vastgesteld, de verdere voorbereidingen voor het onderzoek worden getroffen.

8. Kennisplatform ondergrond en bovengrond

Aanleiding

in het rapport 'Aardbevingsrisico's in Groningen' (OVV) werd geconcludeerd dat de kennisontwikkeling omtrent de risico's van gaswinning te kort heeft geschoten. Zo concludeerde de OVV onder meer dat het onderzoek onafhankelijk dient te worden uitgevoerd en er meer aandacht moet zijn voor multidisciplinaire regie en integratie van kennis.

In het Meerjarenprogramma 2016-2020 is aangegeven dat gewerkt wordt aan het opzetten van twee kennisplatforms, één voor ondergrond en één voor de bovengrond. Het ondergrondse kennisplatform betreft de effecten en risico's van alle mijnbouw in Nederland. Het bovengrondse platform zal specifiek gericht zijn op de gaswinnings-gerelateerde problematiek in Groningen.

In het Algemeen Overleg van 26 januari jl. heeft de Minister van EZ aangegeven te streven naar "een nieuw kennisnetwerk onder onafhankelijk wetenschappelijk toezicht. In het Kamerdebat heeft de Minister tevens aangegeven te bezien hoe een vertaalslag kan plaatsvinden van gegevens naar voor burgers bruikbare gegevens en hoe we gegevens (niet alleen in bewerkte, maar ook in grove vorm) op één punt beschikbaar kunnen maken.

Medio 2015 is door EZ gestart met de verkenning naar een kennisplatform ondergronds. Eind 2015 is vanuit de NCG ook gestart met een verkenning kennisplatform bovengronds.

Voortgang bovengrond

In november 2015 is gestart met het verkennen van de rol en positie van een ' Kennisplatform' bovengrond in opdracht van de NCG, alsmede het ontwikkelen van een eerste versie van een Kennisagenda. In de afgelopen maanden zijn verschillende gesprekken gevoerd met kennisinstellingen, kennisvragers en 'kennis-initiatieven' met de vraag wat hun verwachtingen zijn van een Kennisplatform.

Op basis van de gesprekken en de verschillende gezamenlijke initiatieven vanuit partijen (EPI, KADO, Building, PAI) die gestart zijn/worden, is vanuit het NCG er voor gekozen pragmatisch aan de slag te gaan door clusters van kennisinstellingen te vragen het kennisaanbod en – vraag in beeld te brengen en van daaruit de Kennisagenda op te bouwen. Begin maart zijn de bevindingen van deze gesprekken besproken in een gezamenlijke bijeenkomst van kennisinstellingen. Daarbij is door de kennisinstellingen nogmaals aangegeven dat behoefte is aan ontsluiten, duiden, bundeling, coördinatie en regie.

Afgesproken is om in een aantal clusters van kennisaanbieders en – kennisvragers, in een paar korte slagen, te werken aan: het in beeld brengen van het kennisaanbod, het duiden/vertalen van kennis, het in beeld brengen van de kennisvragen en het samen proberen hier een prioritering aan te geven. In de bijeenkomst zijn daarvoor vier hoofclusters (met een aantal kanttekeningen), benoemd, te weten:

- Leefbaarheid
- Gebouwen en versterken
- Bodem en bevingen (zie ondergrond)
- Kansrijk Groningen (o.a. energietransitie)

Begin april is gesproken met RUG/Hanze(Noorderruimte) /CMOSTAMM resp. met Hanze/TNO/TUD waarin hun de vraag is voorgelegd in hoeverre zij bereid zijn op korte termijn het kennisaanbod/kennisduiding en kennisvraag in beeld kunnen brengen, en voor de langere termijn welke bereidheid er is om als platform (of kennistafel) te fungeren waar de discussie over kennisvragen en onderzoeken goed gevoerd kan worden.

Mondeling is inmiddels vanuit deze partijen aangegeven dat zij bereid zijn het kennisaanbod in beeld te brengen en te duiden. Op dit moment worden voorstellen hiervoor door deze partijen uitgewerkt. Onderdeel hiervan is het reeds in vroeg stadium betrekken van de kennisvraag in de kennistafels vanuit de partijen in de maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroepen.

Voorlopige planning

- Mei/juni: kennisaanbod en kennisvragen in beeld via clusters/kennistafels (incl. inbreng kennisvraag maatschappelijke/bestuurlijke organisaties)
- Mei/juni: Kennisvragen en prioriteiten NCG in beeld brengen.
- Juni/juli: Samenstellen/samenvoegen naar een concept kennisagenda
- Na de zomer: voorleggen aan maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroep
- Afronding 1e-versie kennisagenda (presentatie in september/oktober)

Voortgang ondergronds

Het platform 'ondergrond' heeft de opdracht om een meerjaren-programmering te ontwikkelen gericht op alle effecten van mijnbouw in Nederland. Met betrekking tot de gasbevingen vallen hieronder:

1) fysische effecten van gaswinning op de ondergrond, 2) de manifestatie van die effecten aan het oppervlak, 3) de effecten daarvan op gebouwen en infrastructuur, 3) de bijbehorende risicoprofielen en normen en 4) identificatie van het deel van gebouwen en infrastructuur dat niet aan de normen voldoet.

Op dit moment worden de uitgangspunten en juridische mogelijkheden besproken tussen EZ en SodM, en met de verschillende kennisinstellingen. Daarbij wordt gedacht aan de volgende uitgangspunten:

- Het onderzoekprogramma zal in 2016-2017 gebaseerd zijn op de kennisvragen van SodM, EZ en NCG, met name omtrent de risico's van mijnbouw en de onzekerheden in de risicoschattingen. Daarnaast is er ruimte voor ad hoc-opdrachten.
- De opdrachten worden in principe uitgevoerd door een in te richten onafhankelijk netwerk van universiteiten (UU, TUD, RUG), rijksinstituten (KNMI, RIVM, NIOZ) en publiek/private kennisinstellingen (TNO, Deltares, KWR). Het blijft mogelijk delen van het programma buiten dit netwerk te laten uitvoeren, met als uitgangspunt dat de best beschikbare kennis wordt ingezet.
- SodM en EZ treden primair op als opdrachtgever en stellen per project/programmaliijn budget beschikbaar aan het netwerk.
- Het netwerk organiseert zichzelf onder leiding van een te werven wetenschappelijk directeur en zal onafhankelijk worden ondergebracht bij een wetenschappelijke host-organisatie die adequate ondersteuning kan bieden.
- EZ beschikt over een wetenschappelijke adviesraad die bij het opstellen van het programma de wetenschappelijke kwaliteit en onafhankelijkheid van het onderzoek garandeert. Ook stelt deze raad jaarlijks de voortgang en de meerwaarde van nieuw onderzoek vast.
- Al het onderzoek zal ook achteraf worden gereviewd, om de wetenschappelijke kwaliteit en onafhankelijkheid objectief vast te stellen.
- Er worden duidelijke afspraken gemaakt over openbaarheid en actieve communicatie van de onderzoeksresultaten.
- Er is veel aandacht voor multidisciplinaire kennisuitwisseling en –ontwikkeling (periodieke netwerkbijeenkomsten en landelijke conferenties).
- Het programma zal medio 2016 van start gaan.
- Eind 2017 zal het programma worden geëvalueerd en zal worden bekeken of de opzet en reikwijdte van het programma aanpassing behoeft.

Vanuit de NCG wordt met MinEZ overlegd over de afstemming en afbakening tussen ondergrond en bovengrond.

9. Critical review

Met de Rector Magnificus van de RUG heeft een overleg plaatsgevonden over de vraag of de RUG de organisator van de jaarlijkse 'critical review' wil zijn. Een formele reactie van het bestuur van de RUG op deze vraag wordt op korte termijn verwacht.